

Mødet genoptoges Kl. 8.

K. M. Klausen: Jeg skal endnu tillade mig at gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Minister og da først vedrørende Statsskovarbejderne. Ministeren mente slet ikke, det kunde gaa an at tage de løse Statsskovarbejdere med, saa blev vort Forslag endnu mere umuligt, thi, sagde han, vi kunde ikke her i Rigsdagen forhøje Lønnen for Statsarbejdere. Det undrer mig, at Ministeren kan fremsætte en saadan Udtalelse, da han jo selv her i Rigsdagen har været med til at forhøje Daglønnen for mange Statsarbejdere; det kunne vi udmærket godt gøre paa de andre Budgetter, hvorfor da ikke ogsaa for Skovarbejderne, saa den Grund synes jeg ikke har meget paa sig. Det er noget, vi udmærket godt kunne gøre, hvis vi ere til Sinds at gøre det.

Med Hensyn til Kystfredningskommissionen for Københavns Vedkommende havde Ministeren intet at indvende imod min Paa-visning af, hvorledes hans Optræden krænkede bestaaende Lovbestemmelser vedrørende København. Det kan han naturligvis tillade sig, fordi han har et Flertal, som er villigt til at følge ham paa alle de Veje, hvor han fører an. Den højtærede Minister mente, at Amtet kunde have været saa skikkelig at give os en af Kommissarierne her fra København. Men det har Københavns Amt ikke villet. Københavns Amt ræsonnerer som saa: her er en Sag, hvor det gælder for os at faa vore egne Folk frem, dem, som have Forstand paa vore egne Sager. Vi vilde ikke være tjente med, sige de, at vælge en Københavner. Derfor vælge de to Proprietærer, som altsaa skulle varetage ogsaa Københavns Interesser.

Men ellers er det for øvrigt mærkeligt, at man her i denne Sal ikke tager Hensyn til København, men her i dette Tilfælde siger, at København skal være en Del af Københavns Amt og en Købstad sideordnet Køge eller Roskilde. Men naar vi derimod se paa andre Omraader, vaage de Herrer meget nøje over, at København har en Særstilling, som for enhver Pris skal opretholdes. Jeg skal nævne et Tilfælde, nemlig vedrørende Skolevæsenet. Da vi fik Skoleloven i 1898, blev det bestemt, at København skulde have 170,000

Kr. i Tilskud til sit Skolevæsen, thi, sagde man, København har sin særlige Forfatning, sin særlige Stilling og kan ikke komme ind under Bestemmelser sammen med det øvrige Land. Hvorfor gjorde man det den Gang? Jeg antager, man gjorde det af den Grund, at hvis København her skulde have været sammen med det øvrige Land, vilde Tilskuddet ikke være blevet 170,000 Kr., men saa vilde der være tilkommet København omkring ved 400,000 Kr. Det var altsaa et Tilfælde, hvor det betalte sig at opretholde Københavns Særstilling, og derfor skulde den opretholdes. Her maa den ikke opretholdes; her skal København gøres til en Købstad, sideordnet Køge eller Roskilde.

Jeg skal endnu gøre et Par Bemærkninger om de Bomme, som sortere under Landbrugsministeren. Ministeren sagde, at Kommunen skulde gaa foran. Ja, jeg ved nok, at Landbrugsministeren ikke er en Mand, der holder af at gaa i Spidsen; det skal være Kommunerne, som komme først, og saa vil Ministeren komme luntende bagefter. Jeg synes, at her var netop et Omraade, hvor det var Statens Pligt at gaa i Spidsen, hvor det var Staten, der skulde vise Vej for Fremskridtet.

Saa sagde Ministeren: Ja, men det er private Veje, det her drejer sig om; jeg vil da spørge Ministeren, om han kender andre private Veje, der saaledes sætte Bomme for deres Veje og afkræve vejfarende Afgifter for at passere dem. Jeg tror ikke, det findes noget Sted. Disse Bomme ere jo i det hele taget en meget gammel Institution her i Landet, der skriver sig fra en Forordning af 1786, da man begyndte at bygge Chausséer her i Landet, og da gik man saa vidt, at man satte en Bom for hver Mil. Det havde været Tider for Landbrugsministeren den Gang: En Bom for hver Mil paa Landevejen! Disse Bomme strakte sig ud over Sjælland og Fyn; jeg tror aldrig, Jyderne have været velsignede med saadanne Bomme. (*Bluhme*: Jo). Have de det? De begyndte i hvert Fald med dem paa Sjælland og Fyn, men de ere i alt Fald nu blevne afløste og kun bevarede her i Københavns Amt og saa paa Statens Grund, paa den, der sorterer under Landbrugsministeren.

Det, som Staten har i Indtægt af disse to Bomme, er jo kummerlig lidt, 2,250 Kr. Men lad os nu se, hvilket Tidsspilde de forvolde for vejfarende Folk. For at Staten kan faa disse 2,250 Kr., er det nødvendig, at der skal standses ca. 100,000 Køretøjer om Aaret. Hvilket Tidsspilde,